

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího senátu)

11. července 2014*

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trh parafínových vosků — Trh parafínového gáče —
Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 81 ES — Stanovení cen a rozdělení trhů —
Pokyny pro výpočet pokut z roku 2006 — Doba trvání protiprávního jednání — Rovné zacházení —
Přiměřenost — Soudní přezkum v plné jurisdikci“

Ve věci T-540/08,

Esso Sociétés anonymes française, se sídlem v Courbevoie (Francie),

Esso Deutschland GmbH, se sídlem v Hamburku (Německo),

ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA, se sídlem v Antverpách (Belgie),

Exxon Mobil Corp., se sídlem ve West Trenton, New Jersey (Spojené státy),

zastoupené R. Subiottem, QC, R. Sneldersem, L.-P. Rudolfem a M. Piergiovannim, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené F. Castillo de la Torrem, jako zmocněncem, ve spolupráci s M. Gray, barrister,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise C(2008) 5476 final ze dne 1. října 2008 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.181 – Svíčkové vosky), jakož i návrh na snížení pokuty uložené žalobkyním.

TRIBUNÁL (třetí senát),

ve složení O. Czúcz (zpravodaj), předseda, I. Labucka a D. Gratsias, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: N. Rosner, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. března 2011,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu a napadené rozhodnutí

Správní řízení a přijetí napadeného rozhodnutí

- 1 Rozhodnutím C(2008) 5476 final ze dne 1. října 2008 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.181 – Svíčkové vosky) (dále jen „napadené rozhodnutí“), Komise Evropských společenství konstatovala, že žalobkyně, společnosti Esso Deutschland GmbH, Esso Sociétés anonymes française (dále jen „Esso France“), ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA (dále jen „EMPC“), jakož i Exxon Mobil Corp. (dále jen „EMC“) (dále jen společně „ExxonMobil“ nebo „skupina ExxonMobil“), porušily spolu s dalšími podniky čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) tím, že se zúčastnily kartelové dohody na trhu parafinových vosků v EHP a na německém trhu parafinového gáče.
- 2 Kromě žalobkyň bylo napadené rozhodnutí určeno těmito společnostmi: ENI SpA, H&R ChemPharm GmbH, H&R Wax Company Vertrieb GmbH a Hansen & Rosenthal KG, Tudapetrol Mineralölerzeugnisse Nils Hansen KG, MOL Nyrt., Repsol YPF Lubricantes y Especialidades SA, Repsol Petróleo SA a Repsol YPF SA (dále jen společně „Repsol“), Sasol Wax GmbH, Sasol Wax International AG, Sasol Holding in Germany GmbH a Sasol Ltd (dále jen společně „Sasol“), Shell Deutschland Oil GmbH, Shell Deutschland Schmierstoff GmbH, Deutsche Shell GmbH, Shell International Petroleum Company Ltd, The Shell Petroleum Company Ltd, Shell Petroleum NV a The Shell Transport and Trading Company Ltd (dále jen společně „Shell“), RWE Dea AG a RWE AG (dále jen společně „RWE“), jakož i Total SA a Total France SA (dále jen společně „Total“) (bod 1 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 3 Parafinové vosky se vyrábějí v rafineriích ze surové ropy. Používají se k výrobě mnoha různých produktů, jako jsou svíčky, chemikálie, pneumatiky a výrobky automobilového průmyslu, jakož i v odvětví pryže, obalů, lepidel a žvýkaček (bod 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 4 Parafinový gáč je surovina potřebná k výrobě parafinových vosků. Vyrábí se v rafineriích jako vedlejší produkt při výrobě mazacích olejů ze surové ropy. Prodává se také konečným uživatelům, například výrobcům dřevotřískových desek (bod 5 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 5 Šetření Komise začalo poté, co ji společnost Shell Deutschland Schmierstoff dopisem ze dne 17. března 2005 informovala o existenci kartelové dohody a zároveň jí předložila žádost o ochranu před pokutami podle oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3) (bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 6 Komise provedla dne 28. a 29. dubna 2005 na základě čl. 20 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 1, s. 1) šetření na místě v prostorách společností „H&R/Tudapetrol“, ENI a MOL, jakož i v prostorách společností skupin Sasol, ExxonMobil, Repsol a Total (bod 75 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 7 Dne 29. května 2007 zaslala Komise společnostem uvedeným výše v bodě 2, včetně žalobkyň, oznámení námitek (bod 85 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dne 21. srpna 2007 žalobkyně na oznámení námitek odpověděly.
- 8 Komise zorganizovala ve dnech 10. a 11. prosince 2007 slyšení, kterého se zúčastnily žalobkyně (bod 91 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 9 Komise se s přihlédnutím k důkazům, kterými disponovala, v napadeném rozhodnutí domnívala, že osoby, kterým bylo určeno a které tvoří většinu výrobců parafinového vosku a gáče v rámci EHP, se dopustily jediného, komplexního a trvajícího porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP, které se vztahovalo na území EHP. Toto protiprávní jednání, které ovlivnilo odvětví parafinových vosků, spočívalo v dohodách nebo jednáních ve vzájemné shodě týkajících se stanovení cen a ve výměně a zpřístupňování informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu. V případě podniků RWE (později Shell), ExxonMobil, MOL, Repsol, Sasol a Total se protiprávní jednání ovlivňující odvětví parafinových vosků týkalo rovněž rozdělení zákazníků nebo trhů. Kromě toho se protiprávní jednání, kterého se dopustily společnosti RWE, ExxonMobil, Sasol a Total, týkalo také parafinového gáče prodávaného konečným zákazníkům na německém trhu (body 2, 95, 328 odůvodnění a článek 1 napadeného rozhodnutí).
- 10 K protiprávním postupům docházelo na protisoutěžních schůzkách nazývaných „technické schůzky“ nebo někdy schůzky „Blauer Salon“ organizovaných účastníky a na „schůzkách gáč“ určených zvláště pro otázky týkající se parafinového gáče.
- 11 Pokuty uložené v projednávaném případě byly vypočteny na základě pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“), platných v okamžiku doručení oznámení námitek společností uvedeným výše v bodě 1.
- 12 Napadené rozhodnutí obsahuje zejména následující ustanovení:

„Článek 1

Následující podniky porušily čl. 81 odst. 1 [ES] a ode dne 1. ledna 1994 článek 53 Dohody o EHP tím, že se během uvedených období účastnily trvajících dohod nebo jednání ve vzájemné shodě v odvětví parafinových vosků na společném trhu a od dne 1. ledna 1994 v EHP:

[...]

Esso Deutschland GmbH: od 22. února 2001 do 20. listopadu 2003;

Esso Sociétés anonymes françaises: od 3. září 1992 do 20. listopadu 2003;

ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA: od 30. listopadu 1999 do 20. listopadu 2003;

Exxon Mobil [Corp.]: od 30. listopadu 1999 do 20. listopadu 2003;

[...]

Pokud jde o následující podniky, protiprávní jednání se v uvedených obdobích týká rovněž parafinového gáče prodávaného konečným zákazníkům na německém trhu:

[...]

Esso Deutschland GmbH: od 22. února 2001 do 18. prosince 2002;

Esso Sociétés anonymes françaises: od 8. března 1999 do 18. prosince 2002;

ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA: od 20. listopadu 1999 do 18. prosince 2002;

Exxon Mobil [Corp.]: od 20. listopadu 1999 do 18. prosince 2002;

[...]

Článek 2

Z důvodu protiprávního jednání uvedeného v článku 1 se ukládají tyto pokuty:

ENI SpA: 29 120 000 eur;

Esso Société anonyme française: 83 588 400 eur,

z toho společně a nerozdílně s

ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA a Exxon Mobil [Corp.] ve výši 34 670 400 EUR, z toho společně a nerozdílně s Esso Deutschland GmbH ve výši 27 081 600 eur;

Tudapetrol Mineralölerzeugnisse Nils Hansen KG: 12 000 000 eur;

Hansen & Rosenthal KG společně a nerozdílně s H&R Wax Company Vertrieb GmbH: 24 000 000 eur,

z toho společně a nerozdílně s:

H&R ChemPharm GmbH ve výši 22 000 000 eur;

MOL Nyrt.: 23 700 000 eur;

Repsol YPF Lubricantes y Especialidades SA společně a nerozdílně s Repsol Petróleo SA a Repsol YPF SA: 19 800 000 eur;

Sasol Wax GmbH: 318 200 000 eur,

z toho společně a nerozdílně s

Sasol Wax International AG, Sasol Holding in Germany GmbH a Sasol Limited ve výši 250 700 000 eur;

Shell Deutschland Oil GmbH, Shell Deutschland Schmierstoff GmbH, Deutsche Shell GmbH, Shell International Petroleum Company Limited, The Shell Petroleum Company Limited, Shell Petroleum NV a The Shell Transport and Trading Company Limited: 0 eur;

RWE-Dea AG společně a nerozdílně s RWE AG: 37 440 000 eur;

Total France SA společně a nerozdílně s Total SA: 128 163 000 eur.“

Fúze Exxon-Mobil a přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání v napadeném rozhodnutí

- ¹³ Dne 30. listopadu 1999 koupila Exxon Corp. společnost Mobil Corp. a následně změnila název na EMC (dále jen „fúze Exxon-Mobil“). Dne 6. května 2003 se Mobil Oil Française (dále jen „Mobil France“) sloučila se společností Esso France.

- 14 Komise popsala přičtení odpovědnosti za protisoutěžní činnosti různým společnostem skupiny ExxonMobil zejména v bodech 348 až 352 odůvodnění napadeného rozhodnutí:

„6.2.2 Skupina ExxonMobil

- (348) V kapitole 4 bylo prokázáno, že během období své účasti se ExxonMobil podílela na koluzi prostřednictvím zaměstnanců společností Mobil [France] (a jejího [právního nástupce]) a Esso Deutschland.
- (349) Mobil [France] se prostřednictvím několika ze svých zaměstnanců účastnila na kartelové dohodě od začátku protiprávního jednání [dne 3. září 1992] až do dne, kdy přestala existovat, a sice 6. května 2003. Esso Deutschland se prostřednictvím svých zaměstnanců účastnila na kartelové dohodě přinejmenším od 22. února 2001. Komise chce především považovat tyto společnosti odpovědné za jejich přímou účast na kartelové dohodě. [...]
- (351) Mobil [France] se sloučila s [Esso France dne 6. května 2003 ...]
- (352) V důsledku toho musí být [Esso France] považována za odpovědnou za [protisoutěžní] činnosti [společnosti Mobil France uskutečněné před 6. květnem 2003].“
- 15 Společnosti EMPC byla přičtena odpovědnost od fúze Exxon-Mobil, to znamená ode dne 30. listopadu 1999, a to na základě skutečnosti, že byla mateřskou společností Esso Deutschland a Esso France. Společnosti EMC byla přičtena odpovědnost od téhož dne, a to na základě skutečnosti, že byla mateřskou společností EMPC (body 535 a 354 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Výpočet výše pokuty uložené žalobkyním

- 16 Komise v projednávaném případě při výpočtu základní částky pokuty zohlednila poměr hodnoty tržeb dosažené skupinou ExxonMobil v EHP a následně vynásobila takto dosaženou částku koeficientem odražejícím dobu trvání účasti každé žalobkyně na protiprávním jednání.
- 17 Zaprvé Komise určila roční hodnotu tržeb parafinových vosků a gáče. Pro parafinové vosky Komise zohlednila příjmy skupiny ExxonMobil v letech 2000 až 2002 jako základ pro výpočet ročního průměru. Pro parafinový gáč Komise jako základ pro výpočet ročního průměru zohlednila příjmy skupiny ExxonMobil v letech 2000 až 2001. Z toho v případě parafinových vosků vylýnula částka 19 790 382 eur a v případě parafinového gáče částka 1 259 217 eur. Násobící koeficienty použité na tyto částky na základě závažnosti protiprávního jednání představovaly 18 % pro parafinové vosky a 15 % pro parafinový gáč.
- 18 Komise následně určila dobu trvání účasti žalobkyň na protiprávním jednání, pokud jde o parafinové vosky a gáč. V tomto ohledu měla Komise za to, že pokud jde o parafinové vosky, Esso France se účastnila protiprávního jednání během období odpovídajícího násobícímu koeficientu 11,5. Pro Esso Deutschland byl tento koeficient 3. Pro společnosti EMPC a EMC byl stanoven na 4.
- 19 Zadruhé Komise na základě bodu 25 pokynů z roku 2006 doplnila k těmto částkám dodatečnou částku nazvanou „vstupní poplatek“, odpovídající 18 % hodnoty tržeb parafinových vosků a 15 % hodnoty tržeb parafinového gáče.
- 20 Zatřetí, nebyla shledána žádná polehčující nebo přitěžující okolnost, která by mohla mít vliv na výši pokuty. Výše pokut se tedy z tohoto důvodu nezměnily.
- 21 Začtvrté měla Komise za to, že je třeba použít násobící koeficient pro účely odrazení z důvodu značné velikosti skupiny ExxonMobil. Z tohoto důvodu se použil násobící koeficient 2.

- 22 Zapáté Komise použila 7% snížení pokuty z důvodu informací poskytnutých žalobkyněmi a spolupráce, kterou následně prokázaly v rámci oznámení o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů. Výše pokut byla nakonec stanovena takto: pro Esso France pokuta ve výši 83 588 400 eur, z toho 27 081 600 společně a nerozdílně s Esso Deutschland a 34 670 400 společně a nerozdílně s EMPC a EMC.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 23 Žalobkyně podaly projednávanou žalobu návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 12. prosince 2008.
- 24 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (třetí senát) o zahájení ústní části řízení. V rámci organizačních procesních opatření upravených v článku 64 jednacího řádu vyzval účastnice řízení, aby odpověděly na některé otázky a předložily některé dokumenty. Účastnice řízení této žádosti vyhověly ve stanovené lhůtě.
- 25 Dopisem ze dne 10. února 2011 požádala Komise Tribunál, aby vyňal ze spisu některé části odpovědi žalobkyň na písemné otázky. Žalobkyně podaly proti této žádosti námitku. Usnesením ze dne 3. května 2011 spojil Tribunál (třetí senát) uvedenou žádost s věcí samou.
- 26 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání dne 21. března 2011.
- 27 S ohledem na skutkové vazby s věcmi T-541/08, Sasol a další v. Komise, T-543/08, RWE a RWE Dea v. Komise, T-544/08, Hansen & Rosenthal a H&R Wax Company Vertrieb v. Komise, T-548/08, Total v. Komise, T-550/08, Tudapetrol v. Komise, T-551/08, H&R ChemPharm v. Komise, T-558/08, ENI v. Komise, T-562/08, Repsol YPF Lubricantes y especialidades a další v. Komise a T-562/08, Total Raffinage a Marketing v. Komise a na blízkost uvedených právních otázek Tribunál rozhodl, že v projednávané věci vydá rozsudek až poté, co proběhnou jednání v uvedených souvisejících věcech, z nichž poslední se konalo dne 3. července 2013.
- 28 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- napadené rozhodnutí částečně zrušil;
 - snížil částku pokuty, která jim byla uložena;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 29 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu;
 - uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 30 Na podporu své žaloby žalobkyně uplatňují dva žalobní důvody. První žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení při výpočtu základní částky pokuty uložené společnosti Esso France v rozsahu, v němž nereflektuje skutečnost, že před fúzí se Exxon neúčastnila protiprávního jednání. Druhý žalobní důvod vychází z údajně nesprávného stanovení dne ukončení účasti žalobkyň na částech protiprávního jednání týkajících se parafinových vosků.

31 Tribunál považuje za užitečné zahájit přezkum této žaloby druhým žalobním důvodem.

Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného právního posouzení, ke kterému údajně došlo při stanovení dne ukončení účasti žalobkyní na protiprávním jednání

Úvodní poznámky

32 Žalobkyně se domnívají, že Komise nesprávně konstatovala, že jejich účast na prvních dvou částech protiprávního jednání týkajících se parafinových vosků skončila dne 20. listopadu 2003. Zdůrazňují, že se neúčastnily technických schůzek, které se konaly po schůzkách dne 27. a 28. února 2003.

33 V tomto ohledu měla Komise v napadeném rozhodnutí následující názor:

„[...]

(600) ExxonMobil prohlašuje, že poslední schůzka, které se jeden z jejich zástupců účastnil, je technická schůzka dne 27. a 28. února v Mnichově. V odpovědi na pozvání na schůzku [...] ze dne 15. ledna 2004 ze strany pana [M.] ze společnosti Sasol, pan [Hu.] ze skupiny ExxonMobil mimo jiné uvedl: „Zdá se, že body programu jsou pro náš podnik zajímavé. Nicméně se domníváme, že tato skupina soutěžitelů se setkává bez podpory profesního sdružení a nemá tedy ani strukturu ani statut. Tato situace se nám nelíbí a chtěli bychom navrhnout, aby tyto schůzky probíhaly pod vedením [European Wax Federation] buď v rámci technického výboru, nebo jako odlišný podvýbor. ExxonMobil se bez podpory regulačního/regulovaného profesního sdružení této schůzky nezúčastní“. Tento dopis ze dne 20. listopadu 2003 byl zaslán panu [M.] ze společnosti Sasol a v kopii nadřízeným pana [Hu.] v rámci ExxonMobil. Komise nemá žádný důkaz o tom, že se ExxonMobil po zaslání tohoto dopisu nadále účastnila protiprávního jednání. Komise má též za to, že ExxonMobil se na základě tohoto dopisu zaslání společnosti Sasol (organizátorovi většiny technických schůzek) veřejně distancovala od kartelové dohody.

(601) Tvrzení, podle kterého účast ExxonMobil na protiprávním jednání skončila po technické schůzce dne 27. a 28. února 2003, však nemůže být přijato. Pro ukončení účasti nestačí, aby se upustilo od účasti na schůzkách. K veřejnému distancování vyžadovanému judikaturou došlo až v dopise pana [Hu.] ze dne 20. listopadu 2003. Skutečnost, že ukončení účasti na schůzkách nepovažovali další účastníci a zejména Sasol za takové veřejné distancování, prokazuje to, že ExxonMobil nadále dostávala pozvánky na technické schůzky, v důsledku čehož nakonec zaslal pan H. dopis ze dne 20. listopadu 2003.“

34 Žalobkyně toto posouzení zpochybňují. Tvrdí, že se ani neúčastnily ani nebyly informovány o výsledcích technických schůzek, které se konaly po schůzce dne 27. a 28. února 2003, v průběhu které pan T., jejich zástupce na technických schůzkách, oficiálně informoval další účastníky o svém brzkém odchodu ze skupiny ExxonMobil, aniž by uvedl svého nástupce. Rovněž neexistuje žádný důkaz, že poté, co pan T. změnil zaměstnavatele a následně odešel do důchodu, byly žalobkyně obeznámeny se svou dřívější účastí na protiprávním jednání. Existující důkazy naopak prokazují, že pan T. úmyslně zatajil před svým vedením a svými kolegy protisoutěžní povahu technických schůzek.

35 Žalobkyně tedy uvádí, že Komise měla jako den ukončení účasti skupiny ExxonMobil na kartelové dohodě použít 28. únor 2003, což je datum poslední schůzky, které se pan T. účastnil nebo v každém případě jeho přechod do společnosti Sasol dne 31. března 2003 či datum jeho odchodu do důchodu, dne 30. června 2003.

K nezbytnosti, aby se za účelem prokázání ukončení účasti na protiprávním jednání ExxonMobil distancovala od činností kartelové dohody

- 36 Žalobkyně uvádí, že Komise měla nesprávně za to, že v projednávaném případě judikatura pro účely prokázání ukončení účasti skupiny ExxonMobil na kartelové dohodě vyžadovala, aby se distancovala od činností kartelové dohody.
- 37 Tato argumentace je nicméně vyvrácena judikaturou.
- 38 Tribunál totiž rozhodl, že by bylo možné dospět k závěru, že určitý podnik se definitivně přestal účastnit kartelové dohody, pouze tehdy, pokud by se veřejně distancoval od obsahu kartelové dohody (rozsudky Tribunálu ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-329/01, Sb. rozh. s. II-3255, bod 246, a ze dne 28. dubna 2010, Amann & Söhne a Cousin Filterie v. Komise, T-446/05, Sb. rozh. s. II-1255, bod 241).
- 39 Tuto argumentaci je tedy třeba odmítnout.

K porozumění dalších účastníků kartelové dohody údajnému distancování se skupiny ExxonMobil

- 40 Je třeba zdůraznit, že podle judikatury je to, jak ostatní účastníci kartelové dohody porozumí úmyslu dotčeného podniku, rozhodující při posouzení, zda se posledně jmenovaný hodlal distancovat od protiprávní dohody (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, Sb. rozh. s. I-1843, bod 120).
- 41 V tomto ohledu žalobkyně uvádí, že na schůzce dne 27. a 28. února 2003 pan T. oznámil svůj odchod, aniž by představil svého nástupce pro účast na budoucích schůzkách. Odkazují rovněž na prohlášení Shell, podle kterého po odchodu pana T. již pan S. ze Sasol nezasílal skupině ExxonMobil dopisy o zvyšování cen.
- 42 Úvodem je třeba připomenout, že pokud jde o důkazy, které mohou být uplatněny v tomto ohledu, platí v unijním právu zásada volného hodnocení důkazů (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, Dalmine v. Komise, T-50/00, Sb. rozh. s. II-2395, bod 72).
- 43 Co se týče důkazní hodnoty jednotlivých důkazů, jediným relevantním kritériem pro hodnocení předložených důkazů je jejich hodnověrnost (rozsudek Dalmine v. Komise, bod 42 výše, bod 72).
- 44 Podle pravidel obecně platných v oblasti dokazování závisí hodnověrnost, a tedy důkazní hodnota dokumentu na jeho původu, okolnostech jeho vypracování, osobě, které je určen a jeho obsahu (rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, body 1053 a 1838).
- 45 Dále je třeba připomenout, že jelikož zákaz účasti na protisoutěžních praktikách a dohodách, i sankce, které mohou pachatele postihnout, jsou obecně známé, je obvyklé, že činnosti, se kterými jsou tyto praktiky a dohody spojeny, se odehrávají tajně, že setkání se konají tajně, a že související dokumentace je omezena na minimum. Proto nelze od Komise vyžadovat, aby předložila písemnosti výslovně prokazující navázání kontaktů mezi dotyčnými hospodářskými subjekty. I když Komise takové písemnosti objeví, jsou obvykle útržkovité a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, body 55 až 57; viz rovněž rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Dresdner Bank a další v. Komise, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP a T-61/02 OP, Sb. rozh. s. II-3567, body 64 a 65).

- 46 Tato judikatura je rovněž obdobně použitelná na to, jak ostatní účastníci kartelové dohody vnímají údajné veřejné distancování a trvajících účast určitého podniku na uvedené kartelové dohodě během období, po které se tento podnik neúčastní protisoutěžních schůzek. Ostatní účastníci kartelové dohody totiž nemusí projevit, jak vnímají trvajících účast jednoho z členů kartelové dohody, jehož zástupce se neúčastní určitých protisoutěžních schůzek nebo předložit v tomto ohledu další aktuální důkazy, právě proto, že se snaží vyhnout se jakémukoliv výslovnému odkazu na protisoutěžní ujednání s cílem omezit důkazy v jejich neprospěch na minimum. Vnímání ostatních účastníků tedy musí být případně vyvozeno ze souboru indicií a nepřímých důkazů, kterými mohou Komise a Tribunál disponovat.
- 47 V projednávaném případě má Tribunál na základě skutečností ve spise za to, že se ExxonMobil před jejím dopisem ze dne 20. listopadu 2003 podle vnímání dalších účastníků veřejně nedistancovala od kartelové dohody.
- 48 Zprv, jak správně uvádí Komise v napadeném rozhodnutí, Sasol pokračovala v zasílání pozvánek na technické schůzky až do 20. listopadu 2003, tedy dne, ze kterého je dopis pana Hu. uvádějí, že ExxonMobil se „bez podpory regulačního profesního sdružení této schůzky nezúčastní“, který Komise použila jako den ukončení účasti ExxonMobil na kartelové dohodě. Pokud by měla Sasol za to, že ExxonMobil již nebyla po odchodu pana T. účastníkem kartelové dohody, jelikož tento nejmenoval svého nástupce, již by po 31. březnu 2003 nezasílala skupině ExxonMobil pozvánky.
- 49 Navíc podle odpovědi Sasol ze dne 18. prosince 2006 na žádost Komise o informace se pan Hu., nástupce pana T., nikdy nezúčastnil technických schůzek, ale měl dvoustranné kontakty přinejmenším se Sasol.
- 50 Zadrž se žalobkyně nemohou platně opřít o prohlášení Shell ze dne 16. června 2006, podle kterého po odchodu pana T. již pan S. ze skupiny Shell nezasílal ExxonMobil dopisy s cenovými sazebníky. Jak správně uvádí Komise, tuto okolnost je možné rovněž vysvětlit nepřítomností důvěrníka pana S. ve skupině ExxonMobil po odchodu pana T. Prohlášení, kterého se dovolávají žalobkyně, tedy nepředstavuje důkaz o změně vnímání v rámci Shell, pokud jde o trvajících účast ExxonMobil na kartelové dohodě. V každém případě uvedené prohlášení nijak neovlivňuje závěr, podle kterého Sasol, organizátor technických schůzek, nadále vnímala ExxonMobil jako účastníka kartelové dohody, jak to vyplývá ze skutečností uvedených v bodech 48 a 49 výše.
- 51 Kromě toho je třeba připomenout, že dotčené komplexní, jediné a trvajících protiprávní jednání spočívalo v dohodách nebo jednáních ve vzájemné shodě týkajících se stanovení cen a ve výměně a zpřístupňování informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, jakož i v rozdělení zákazníků nebo trhů. Skutečnost, že ExxonMobil již od Shell nedostávala dopisy s cenovými sazebníky, se týká jen jediného aspektu protiprávního jednání, a sice části mechanismu kontroly zvyšování cen, na kterém se účastníci několikrát dohodli na technických schůzkách. Skutečnost, že Shell již pravidelně neoznamovala ExxonMobil své nové ceny, neprokazuje, že se ExxonMobil podle vnímání účastníků kartelové dohody nedomnívala, že je vázána dřívějšími závazky, které přijala v rámci komplexního, jediného a trvajících protiprávního jednání.
- 52 Zatřetí z čestného prohlášení pana Hu. vyplývá, že odpověděl na pozvánku na technickou schůzku, kterou obdržel od pana M. ze Sasol dne 26. června 2003, přičemž uvedl, že se nemůže účastnit následující schůzky z důvodu „střetu s časovým programem“. Rovněž na pozvánku na schůzku dne 24. září 2003, kterou od pana M. dostal dne 17. července 2003, odpověděl, že má na konci září naplánovanou cestu a že „technická schůzka by neměla být kvůli [němu] odložena“.
- 53 Tyto reakce pana Hu. zpochybňují rovněž tvrzení žalobkyně, podle kterého byla ExxonMobil vnímána jako skupina, která se po odchodu pana T. dne 31. března 2003 distancovala od kartelové dohody. Zprv, pokud by ostatní účastníci vnímali ExxonMobil jako skupina, která se již neúčastní kartelové dohody, nezasílali by jejímu zástupci dopisy, které měly určit datum příští technické schůzky. Zadrž

není důvodné domnívat se, že pokud by účastníci kartelové dohody pochopili, že ExxonMobil se od této dohody distancovala, poukázal by pan H. při výměně dopisů, která měla nalézt den schůzky vhodný pro všechny účastníky, na „střet s časovým programem“, jelikož takový přístup vyvolával u ostatních účastníků kartelové dohody dojem, že má zájem o pokračující účast.

- 54 Je proto třeba potvrdit analýzu Komise, podle které bez veřejného distancování vnímali ostatní účastníci skupinu ExxonMobil jako účastníka kartelové dohody až do 20. listopadu 2003.

Ke skutečnosti, že zaměstnanci ExxonMobil po odchodu pana T. nevěděli o účasti na protiprávním jednání

- 55 Žalobkyně uvádí, že od skupiny ExxonMobil nemohlo být vyžadováno žádné veřejné distancování, jelikož neexistuje žádný důkaz, že by ExxonMobil byla po odchodu pana T. obeznámena se svou dřívější účastí na protiprávním jednání a že existující důkazy naopak prokazují, že pan T. úmyslně zatajil před svým vedením a svými kolegy protisoutěžní povahu technických schůzek.

– K procesním otázkám

- 56 Je třeba připomenout, že Komise v příloze své dupliky předložila listinné důkazy za účelem vyvrácení tvrzení žalobkyň, že pan T. byl jediným zaměstnancem skupiny ExxonMobil, který věděl o její účasti na protiprávním jednání.

- 57 Žalobkyně v odpovědi na písemné otázky Tribunálu dne 21. prosince 2010 předložily podrobná vyjádření k důkazům přiloženým k duplice, i když se otázky Tribunálu tohoto předmětu netýkaly.

- 58 Zprvč dopisem ze dne 10. února 2011 požádala Komise Tribunál, aby vyňal ze spisu některé části odpovědi žalobkyň na jeho písemné otázky, zatímco žalobkyně vyjádřily v dopise ze dne 11. března 2011 jejich námitku k částečnému vynětí dotčeného dokumentu ze spisu.

- 59 Je třeba uvést, jak to Komise poznamenává v odpovědi na písemné otázky Tribunálu, že žalobkyně se neomezily na zodpovězení písemných otázek položených Tribunálem a vysvětlení kontextu těchto odpovědí, ale odpověděly rovněž na argumenty uvedené Komisí v duplice a důkazy k ní přiložené.

- 60 Je pravda, že jednací řád nepředpokládá písemnou odpověď na dupliku. Nicméně jelikož Tribunál neměl před jednáním možnost určit přípustnost každého bodu uvedené odpovědi, žalobkyně se mohly domnívat, že jejich odpověď bude vložena do spisu v plném rozsahu, a tak nezopakovat některé její části na jednání, i kdyby měly tuto možnost.

- 61 Dále se Tribunál domnívá, že vyjádření žalobkyň ohledně důkazů přiložených k duplice jsou užitečná pro vyřešení sporu. Jelikož Tribunál mohl v rámci organizačních procesních opatření vyzvat žalobkyně, aby se vyjádřily k uvedeným důkazům, může tedy z důvodu hospodárnosti řízení rozhodnout, že ponechá dotčená vyjádření ve spisu.

- 62 S ohledem na kritérium spravedlivého procesu a zároveň hospodárnost řízení se tedy Tribunál rozhodl zamítnout žádost Komise o vynětí dokumentu a vložit odpovědi žalobkyň na jeho otázky do spisu v plném rozsahu.

- 63 Zadruhé v uvedené odpovědi na písemné otázky Tribunálu žalobkyně uvádí, že Komise měla odůvodnit opožděné předložení důkazů přiložených k duplice. Bez takového odůvodnění jsou uvedené důkazy nepřípustné.

- 64 Podle čl. 48 odst. 1 jednacího řádu, i když účastníci řízení mohou v replice a v duplice navrhnout na podporu své argumentace další důkazy, musí odůvodnit prodlení s těmito návrhy.

65 V projednávaném případě je třeba zdůraznit, že žalobkyně v replice značně rozvinuly a podpořily své tvrzení, podle kterého ExxonMobil po odchodu pana T. nevěděla o kartelové dohodě a žádný z jejích zaměstnanců o ní po uvedeném datu též nevěděl. Jelikož Komise odkázala na tyto argumenty uvedené v replice při předložení důkazů v příloze její dupliky, jsou důvody, pro které Komise poprvé předložila uvedené důkazy až v duplice, jasně srozumitelné. Dále je třeba zdůraznit, že Komise na jednání navíc vysvětlila, že důkazy přiložené k duplice byly předloženy v odpovědi na argumenty žalobkyň uvedené v jejich replice a v její příloze C 1.

66 Tribunál má tedy za to, že Komise řádně odůvodnila pozdní předložení důkazů, takže je třeba je prohlásit za přípustné.

– K věci samé

67 Žalobkyně odkazují na čestné prohlášení pana Hu., zaměstnance ExxonMobil, kterému se pan T. v rozhodné době zodpovídal. Prohlásil, že pan T. jej informoval o existenci technických schůzek organizovaných Sasol na konci března 2003, když připravoval svůj odchod. Pan T. nezmínil, že by byly rovněž diskutovány otázky vztahující se k trhu. Pan Hu. prohlásil, že nejmenoval nástupce pana T., ale nejprve zamýšlel zúčastnit se sám jedné ze schůzek, protože dobře nechápal, v čem spočívaly technické diskuse, které se vedly při těchto schůzkách, a chtěl ověřit, zda se „vyplatí“, aby se na nich ExxonMobil nadále účastnila. Pan Hu. trval na tom, že neměl žádný důvod, aby v dané době podezříval, že tyto schůzky měly protisoutěžní povahu nebo že se pan T. pravidelně účastnil protisoutěžních schůzek, od kterých by se musel sám jménem skupiny ExxonMobil distancovat.

68 Je třeba uvést, že skutkové tvrzení žalobkyň je přímo vyvráceno skutečnostmi ve spise, i když Tribunál rozhodl, že vzhledem k vysvětlení, která žalobkyně poskytly v jejich odpovědi na písemné otázky, nezohlední některé písemnosti předložené Komisí v příloze dupliky. Ze spisu totiž vyplývá, že pan Hu. (manažer speciálních výrobků pro určité členské státy Unie ve společnosti Mobil v letech 1996 až 2000 a manažer prodeje vosků a voskových emulzí skupiny ExxonMobil pro několik kontinentů od roku 2000), kterému se pan T. během sporného období zodpovídal, věděl o účasti ExxonMobil na protiprávním jednání.

69 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle dopisu pana J. ze společnosti Mobil ze dne 28. června 1999 zaslání určitému počtu adresátů, mezi nimi panu Hu. a panu P. ze skupiny ExxonMobil, a týkajícího se technické schůzky plánované na 9. července 1999 ve Vídni (Rakousko), „se [Sü. ze společnosti Sasol] snaž[il] dosáhnout dohody mezi výrobcí, aby navrhl zúžení výrobních limitů s cílem vytvořit překážky vstupu na trh“ a že „zájem Mobil [byl] dle jeho názoru podporovat přístup [pana] S[ü.]“ (bod 154 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

70 Rovněž interním emailem ze dne 12. září 1997 pan Hu. informoval adresáty o svém úmyslu uplatnit zvýšení cen oznámené panem Sü. ze Sasol. Jeden z adresátů, pan Su. z ExxonMobil odpověděl takto:

„[D]íky, dobrá zpráva. Chtěl bych/chtěli bychom povzbudit ostatní, aby se rovněž přidali.“

71 V emailu ze dne 10. října 2000, který pan Hu. zaslal panu P. a panu S. ze skupiny ExxonMobil, bylo uvedeno, že „se trh připravuje na zvýšení cen o 15 DEM (minimální úroveň 140 německých marek) od ledna 2001“. Žalobkyně ve své odpovědi na písemné otázky Tribunálu uvádí jiné vysvětlení, podle kterého pan H. nezískal informace o plánovaném zvýšení cen od soutěžitelů, ale z jiných zdrojů, zejména od zákazníků. Takové vysvětlení musí být nicméně odmítnuto. Je totiž nepravděpodobné, že by mu zákazníci ExxonMobil, kteří mají zájem na udržení nízkých cen, oznámili přesnou částku zvýšení cen (a minimální úroveň cen), spojenou s konkrétním datem.

72 Emailem ze dne 13. listopadu 2000 pan Hu. informoval pana K. ze skupiny ExxonMobil, že „obecnou zprávou na evropském trhu [bylo] zvýšení o 15 %“.

- 73 Email ze dne 19. listopadu 2000, který pan Hu. zaslal panu P. z ExxonMobil a který uváděl jako předmět „Zvýšení cen vosků“, prokazuje, že pan Hu. věděl o výměně cenových seznamů mezi soutěžiteli. Podle uvedeného emailu „[pan C. ze skupiny ExxonMobil] získal též řadu informací (dopisy týkající se vosků) (EWF, [pan Sü], Total)“. Tento email byl součástí souboru emailů, včetně dřívějšího emailu pana C. ze skupiny ExxonMobil, kterým byl pan H. informován, že „Total a [pan Sü. ze společnosti Sasol] zaslali oficiální dopis zákazníkům (již obdržený zákazníky společnosti [ExxonMobil]), aby je informoval o příštím zvýšení cen dne 1. ledna 2001“, na který pan Hu. odpověděl emailem takto: „Díky [pane C.], je mi to známo“.
- 74 Tyto dokumenty jasně prokazují, že pan Hu. věděl o účasti společnosti ExxonMobil na kartelové dohodě, protože dosvědčují, že pan Hu. obdržel obchodní údaje od dalších účastníků kartelové dohody a ExxonMobil přizpůsobila své obchodní jednání s ohledem na tyto informace.
- 75 Tribunál má za to, že čestné prohlášení pana Hu. ze dne 6. srpna 2007 nemůže zpochybnit zjištění uvedené v bodě 74 výše. Jak totiž uvedla Komise, tento dokument byl vyhotoven poté, co žalobkyně obdržely oznámení námitek, a to pro účely obrany jejich zájmů před Komisí. Dokumenty nalezené během šetření přitom mají vyšší důkazní hodnotu než prohlášení, která *in tempore suspecto* vypracovali zástupci nebo bývalí zástupci dotčených podniků a jejichž cílem je zmírnit jejich odpovědnost (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-59/02, Sb. rozh. s. II-3627, bod 277, a ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise, T-54/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 379).
- 76 Dále, jak o tom svědčí emaily ze dne 10. října a 19. listopadu 2000 (viz body 71 a 73 výše), pan Hu. poskytl panu P. (manažer zvláštních záležitostí pro území Evropy, Afriky a Středního východu) dostatečné množství informací o cenách soutěžitelů a jejich obchodním jednání, aby tento mohl pochopit účast společnosti ExxonMobil na protisoutěžních praktikách. Pan P. byl přitom nadále zaměstnancem ExxonMobil až do roku 2005.
- 77 Konečně žalobkyně uvádí, že Tribunál nemůže při posuzování legality napadeného rozhodnutí zohlednit listinné důkazy uvedené v bodech 69 až 73 výše, protože je předložila Komise v příloze své dupliky, takže představují důkazy podané opožděně.
- 78 Tento argument nemůže obstát.
- 79 Zprvce totiž Komise v bodě 154 odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázala na dokument uvedený v bodě 69 výše. Zadruhé soubor dokumentů uvedených v bodech 69 až 73 výše byl nalezen v prostorách ExxonMobil a byl navíc součástí spisu, ke kterému měly žalobkyně během správního řízení přístup, takže jim byl znám jeho obsah. Nejedná se tak o nové informace vznesené Komisí poprvé před Tribunálem. Zatřetí je třeba zdůraznit, že zatímco se žalobkyně ve své odpovědi na oznámení námitek soustředily na čestné prohlášení pana Hu., před Tribunálem a zejména v replice značně rozvinuly a podpořily své tvrzení, podle kterého ExxonMobil po odchodu pana T. nevěděla o kartelové dohodě a podle ní žádný z jejích zaměstnanců o kartelové dohodě po uvedeném datu nevěděl. Přitom dodržení práva Komise na obranu vyžaduje, aby jí bylo umožněno vyvrátit skutková tvrzení žalobkyň uvedená před Tribunálem tím, že se opře o skutečnosti ze správního spisu, ke kterému měly žalobkyně během řízení u Komise přístup.
- 80 S ohledem na výše uvedené je třeba odmítnout argument žalobkyň, podle kterého ExxonMobil po odchodu pana T. nevěděla o své účasti na kartelové dohodě.
- 81 Začtvrté žalobkyně uvádí, že účast pana T. na technických schůzkách neměla účinky, které by mohly přetrvat po poslední technické schůzce, které se účastnil, a sice schůzce ze dne 27. a 28. února 2003.

- 82 Zprv je vzhledem k úvahám uvedeným v bodech 74 až 80 výše třeba argumenty žalobkyň vznesené v tomto ohledu odmítnout, jelikož vychází z tvrzení, že pan T. byl jediným zaměstnancem skupiny ExxonMobil, který věděl o její účasti na kartelové dohodě.
- 83 Zadruhé je podle judikatury chování poctivého soutěžitele charakterizováno samostatností, se kterou určuje politiku, kterou zamýšlí sledovat na společném trhu. I když se přitom dotčený podnik po určitém datu neúčastnil činností kartelové dohody, lze předpokládat, že zohlednil informace již vyměněné se svými soutěžiteli při určování svého jednání na trhu (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 121; Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 162, a rozsudek Tribunálu ze dne 29. listopadu 2005, Union Pigments v. Komise, T-62/02, Sb. rozh. s. II-5057, bod 39).
- 84 Přitom pouhá skutečnost, že se ExxonMobil neúčastnila technických schůzek od 28. února do 20. listopadu 2003, jí nijak nebránila ve využití informací o cenách uplatňovaných jejími soutěžiteli, které obdržela na desítkách předchozích technických schůzek, jichž se účastnila, a mít prospěch z dohod o rozdělení trhů a zákazníků, ke kterým došlo při dřívějších technických schůzkách.
- 85 Komise proto platně dospěla v napadeném rozhodnutí k závěru, že se žalobkyně účastnila kartelové dohody až do 20. listopadu 2003.
- 86 S ohledem na výše uvedené je třeba zamítnout druhý žalobní důvod žalobkyň.

K prvnímu žalobnímu důvodu, který vychází z nesprávného právního posouzení vyplývajícího z toho, že při výpočtu výše pokuty nebylo zohledněno, že se Exxon před fúzí neúčastnila na protiprávním jednání

- 87 Žalobkyně zpochybňují výpočet pokuty uložené společnosti Esso France z důvodu, že nezohledňuje skutečnost, že před fúzí Exxon-Mobil v listopadu 1999 se Exxon neúčastnila protiprávního jednání.

Úvodní poznámky

- 88 Podle bodu 13 pokynů z roku 2006 bude Komise při stanovení výše pokuty vycházet zejména z hodnoty tržeb podniku během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednání.
- 89 V projednávaném případě byl pro podniky, které se účastnily kartelové dohody až do jejího ukončení, posledním celým rokem, ve kterém došlo k účasti na protiprávním jednání, rok 2004, a pokud jde o ExxonMobil, rok 2002. Komise nicméně nepoužila jako referenční rok poslední celý rok účasti na kartelové dohodě, ale průměr posledních tří celých let, a to z důvodu rozšíření Unie, ke kterému došlo v roce 2004 (bod 634 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise vypočetla průměrnou hodnotu tržeb za poslední tři celé roky účasti ve vztahu ke všem účastníkům kartelové dohody.
- 90 Kromě toho Komise zamítla žádost žalobkyň předloženou v jejich odpovědi na oznámení námitek, aby zohlednila skutečnost, že se Exxon před fúzí Exxon-Mobil nepodílela na protiprávním jednání, přičemž tvrdila toto:

„ExxonMobil žádá Komisi, aby rozdělila období účasti ExxonMobil na období před fúzí a období po fúzi a aby zohlednila pouze tržby dosažené společností Mobil v období před fúzí, tak aby to odráželo skutečnost, že se Exxon neúčastnila na protiprávním jednání. ExxonMobil tvrdí, že namísto roku 2002 měla Komise zohlednit skutečnost, že mezi roky 1992 a 2000 se Exxon neúčastnila protiprávního jednání. Komise tento názor nesdílí. Pokyny z roku 2006 [...] stanoví, že jako referenční rok se obvykle musí zohlednit poslední celý rok, ve kterém došlo k účasti na protiprávním jednání, tedy rok 2002, pokud jde o ExxonMobil. ExxonMobil nevznáší žádný argument, který by vysvětloval, proč tomu tak nemá být. S ohledem na skutečnost, že Exxon a Mobil se spojily v roce 1999, Komise nevidí

žádný důvod pro nezohlednění hodnoty tržeb dosažených ExxonMobil v roce 2002. Jak je prokázáno v bodě 6.2.2, [viz body 348 až 352 odůvodnění napadeného rozhodnutí] odpovědnost za účast společnosti Mobil se váže na odpovědnost ExxonMobil, které je společností, jíž se ukládá pokuta a v důsledku toho musí být zohledněna právě hodnota tržeb ExxonMobil.“

- 91 Na základě těchto úvah Komise zohlednila pro účely stanovení výše pokuty průměrnou hodnotu tržeb skupiny ExxonMobil během let 2000 až 2002. Výše pokuty všech žalobkyň, včetně společnosti Esso France, byla stanovena na základě této hodnoty tržeb.

K legalitě napadeného rozhodnutí

- 92 Žalobkyně uvádí, že se Komise při stanovení výše pokuty uložené společnosti Esso France dopustila pochybení, když zohlednila hodnoty tržeb po fúzi skupiny ExxonMobil (průměr let 2000 až 2002) a vynásobila tuto hodnotu též počtem let (1992 až 1999), během kterých se na kartelové dohodě účastnila pouze Mobil (prostřednictvím společnosti Mobil France, která se následně sloučila s Esso France), zatímco Exxon účastníkem kartelové dohody nebyla.
- 93 Podle žalobkyň tímto Komise uložila společnosti Esso France pokutu ve stejné výši, jako kdyby se Exxon skutečně účastnila protiprávního jednání během období o něco delšího než sedm let, které předcházelo fúzi (od roku 1992 do roku 1999). Tento přístup je neslučitelný se skutkovými zjištěními v napadeném rozhodnutí. Navíc porušuje zásady rovného zacházení a proporcionality, jakož i čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a pokyny z roku 2006.
- 94 Úvodem je třeba uvést, že podle bodu 6 pokynů z roku 2006 je kombinace hodnoty tržeb „souvisejících“ s protiprávním jednáním a doby trvání tohoto jednání vhodnou hodnotou pro vyhodnocení ekonomického významu protiprávního jednání a relativní váhy každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání.
- 95 Podle judikatury, i když Komise může obecně vycházet z posledního roku účasti na protiprávním jednání jako z referenčního období pro výpočet hodnoty tržeb, taková volba nemusí být použita vždy. Je totiž třeba zvolit takovou metodu výpočtu, která umožní zohlednit velikost a hospodářskou sílu každého dotčeného podniku, jakož i rozsah protiprávního jednání spáchaného každým z nich, a to v závislosti na hospodářské situaci v době, kdy bylo uvedené protiprávní jednání spácháno (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Sarrió v. Komise, C-291/98 P, Recueil, s. I-9991, a rozsudek Tribunálu ze dne 13. září 2010, Trioplast Industrier v. Komise, T-40/06, Sb. rozh. s. II-4893, bod 92).
- 96 Dále v rozsahu, v němž je za účelem určení vztahu mezi ukládanými pokutami třeba vycházet z obratu podniků účastnících se téhož protiprávního jednání, je nezbytné stanovit zohledňované období tak, aby získaná čísla byla pokud možno srovnatelná. Z toho plyne, že daný podnik může vyžadovat, aby Komise v jeho případě vycházela z jiného období, než které bylo zohledněno na obecné úrovni, jen tehdy, prokáže-li, že obrat, jehož dosáhl v průběhu posledně zmíněného období, nepředstavuje z pro něj specifických důvodů údaj o jeho skutečné velikosti a hospodářské síle ani o rozsahu protiprávního jednání, jehož se dopustil (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, Fiskeby Board v. Komise, T-319/94, Recueil, s. II-1331, bod 42).
- 97 Žalobkyně nezpochybňují, že průměrný obrat ExxonMobil dosažený na trhu dotčeném kartelovou dohodou během období let 2000 až 2002 správně odráží rozsah protiprávního jednání, kterého se dopustila, a její relativní váhu v kartelové dohodě, pokud jde o období po fúzi, to znamená od listopadu 1999 do listopadu 2003 (čtyři roky). Kritizují nicméně skutečnost, že základní částka pokuty stanovená na základě tohoto obratu byla ohledně Esso France vynásobena koeficientem 11,5, a že tedy Komise použila obrat ExxonMobil po fúzi ve vztahu k období od září 1992 do listopadu 1999 (sedm

a půl roku), kdy se kartelové dohody účastnila pouze Mobil. Podle žalobkyň hodnota tržeb po fúzi skupiny ExxonMobil neodráží relativní váhu společnosti Mobil při protiprávním jednání, pokud jde o období od září 1992 do listopadu 1999.

- 98 Komise tvrdí, že průměrný obrat ExxonMobil mezi roky 2000 a 2002 správně odráží relativní váhu ExxonMobil v kartelové dohodě během významné části doby trvání kartelové dohody, a sice období po fúzi, takže číselné údaje byly reprezentativní. Dále odkazuje na široký prostor pro uvážení, který má při volbě referenčního období a na judikaturu v dané oblasti.
- 99 Zprvce podle judikatury kritéria závažnosti a doby trvání protiprávního jednání uvedená v čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 ponechávají Komisi široký prostor pro uvážení při stanovení výše pokuty, což umožňuje Komisi přijímat sankce s ohledem na míru protiprávnosti dotčeného chování (rozsudky Tribunálu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897, bod 76, a ze dne 8. října 2008, Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, T-69/04, Sb. rozh. s. II-2567, bod 37).
- 100 Dále je Komise při stanovování výše takových pokut, jaké jsou dotčeny v projednávaném případě, povinna dodržovat obecné právní zásady, zejména zásadu rovného zacházení a zásadu proporcionality (rozsudky Degussa v. Komise, bod 99 výše, body 77 a 79, a Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 99 výše, bod 41).
- 101 Zadruhé je podle judikatury zásada rovného zacházení porušena jen tehdy, když se se srovnatelnými situacemi zachází odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. prosince 1984, Sermide, 106/83, Recueil, s. 4209, bod 28, a rozsudek Tribunálu ze dne 4. července 2006, Hoek Loos v. Komise, T-304/02, Sb. rozh. s. II-1887, bod 96).
- 102 Přitom v projednávaném případě se ExxonMobil nacházela v situaci odlišné od situace jiných podniků účastnících se kartelové dohody, jelikož téměř polovina její výroby parafinových vosků – výroba společnosti Exxon – nebyla ovlivněna kartelovou dohodou před fúzí Exxon-Mobil, ke které došlo v roce 1999. Komise s ní však zacházela totožně jako s jinými účastníky kartelové dohody, jelikož zohlednila průměrnou hodnotu tržeb ExxonMobil dosažených během posledních třech let její účasti na protiprávním jednání.
- 103 Komise proto porušila zásadu rovného zacházení.
- 104 Zatřetí je třeba přezkoumat společně výtky vycházející z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a zásady proporcionality.
- 105 Podle čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 se při stanovování výše pokuty přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.
- 106 Podle judikatury zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů nepřekračovaly meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, a že způsobené nepříznivé následky nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 13; ze dne 5. května 1998, Spojené království v. Komise, C-180/96, Recueil, s. I-2265, bod 96; rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise, T-30/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 223).
- 107 V rámci řízení, která Komise zahajuje s cílem uložit sankci za porušení pravidel hospodářské soutěže, uplatnění této zásady znamená, že pokuty nesmějí být nepřiměřené v poměru ke sledovaným cílům, tzn. v poměru k dodržování těchto pravidel, a že částka pokuty uložené podniku za protiprávní jednání v oblasti hospodářské soutěže musí být přiměřená protiprávnímu jednání posuzovanému jako celek,

zejména s přihlédnutím k jeho závažnosti a době trvání (v tomto smyslu viz rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 106 výše, body 223 a 224 a citovaná judikatura). Zásada proporcionality obzvláště znamená, že Komise musí stanovit pokutu přiměřeně k faktorům vzatým v úvahu za účelem posouzení závažnosti protiprávního jednání a že musí v tomto ohledu tyto faktory používat uceleně a objektivně odůvodněně (rozsudky Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, body 226 až 228, a Amann & Söhne a Cousin Filterie v. Komise, bod 38 výše, bod 171).

- 108 Je třeba připomenout, že podle bodu 6 pokynů z roku 2006 je „kombinace hodnoty tržeb souvisejících s protiprávním jednáním a doby trvání vhodnou hodnotou pro vyhodnocení ekonomického významu protiprávního jednání a relativní váhy každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání“. Takové ustanovení obsahuje odůvodnění obecné metody používané Komisí na základě těchto pokynů, spočívající ve vynásobení určité části hodnoty tržeb dosažených během referenčního období (18 % v projednávaném případě, pokud jde o parafinové vosky) počtem let účasti na protiprávním jednání.
- 109 Skutečnost, že podle této metody je základní částka pokuty aritmeticky proporcionální k době trvání účasti na protiprávním jednání (krom malé části tvořené „vstupním poplatkem“), znamená, že v rámci struktury pokynů z roku 2006 musí kombinace hodnoty tržeb a doby trvání účasti představovat zástupnou hodnotu ve vztahu k celé době trvání účasti a nikoliv pouze ve vztahu k poslednímu celému roku účasti nebo její „podstatné části“. Takové konstatování navíc vychází z judikatury citované v bodě 95 výše, podle níž je třeba zvolit metodu výpočtu, která umožní zohlednit velikost a hospodářskou sílu každého dotyčného podniku, jakož i rozsah protiprávního jednání spáchaného každým z nich, a to v závislosti na hospodářské situaci v době, kdy bylo protiprávní jednání spáchano.
- 110 Přitom základní částka pokuty vypočtená z hodnoty tržeb během referenčního období, která je vynásobena koeficientem na základě doby trvání účasti, poskytuje přiměřenou zástupnou hodnotu zohledňující hospodářskou situaci během celé doby trvání protiprávního jednání pouze tehdy, pokud složka představující výchozí bod – hodnota tržeb – alespoň přibližně odráží celou dobu trvání protiprávního jednání.
- 111 Je pravda, že prostor pro uvážení, který má Komise při stanovení výše pokuty, jí umožňuje za obvyklých okolností zohlednit poslední rok, kdy došlo k účasti na protiprávním jednání, jako referenční rok. Takové obecné řešení je totiž odůvodněné, protože uvedený prostor pro uvážení umožňuje Komisi nezohlednit veškeré změny hodnoty tržeb během let, kdy došlo k protiprávnímu jednání a protože zvýšení hodnoty tržeb může být výsledkem samotné kartelové dohody.
- 112 Nicméně v případě, kdy došlo k fúzi během trvání kartelové dohody, na které se před fúzí účastnila pouze jedna ze stran fúze, hodnota tržeb subjektu vzniklého z fúze během posledního celého roku jeho účasti na kartelové dohodě, která je vynásobena počtem roků účasti nejen subjektu vzniklého z fúze, ale též účastníka, který se před fúzí jako jediný účastnil kartelové dohody, nemůže představovat „vhodnou hodnotu pro vyhodnocení ekonomického významu protiprávního jednání a relativní váhy každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání,“ pro celou dobu trvání účasti na kartelové dohodě. Komise totiž tím, že vynásobila hodnotu tržeb subjektu vzniklého z fúze rovněž počtem let, během kterého se pouze jedna ze stran fúze účastnila protiprávního jednání, uměle zvyšuje základní částku pokuty způsobem, který neodráží hospodářskou situaci během let před fúzí.
- 113 Tak tomu přitom bylo v projednávaném případě, když Komise stanovila základní částku sloužící k určení výše pokuty společnosti Esso France tak, že vynásobila hodnotu tržeb skupiny ExxonMobil dosaženou během období let 2000 až 2002 počtem let zahrnujícím roky, během kterých se na kartelové dohodě účastnila pouze Mobil (od roku 1992 do roku 1999). Takto získaná základní částka je nepřiměřená ve vztahu k závažnosti protiprávního jednání, protože přiměřeně neodráží ekonomický význam protiprávního jednání spáchaného společností Mobil France před fúzí ani její relativní váhu v kartelové dohodě.

- 114 Komise proto porušila čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a zásadu proporcionality.
- 115 Další argumenty Komise nemohou vyvrátit úvahy uvedené v bodech 103 a 114 výše.
- 116 Zprvė Komise uvádí, že při stanovení výše pokuty zohlednila fúzi společnosti Exxon-Mobil, protože v případě společností Esso Deutschland, EMC a EMPC použila koeficienty odrážející kratší období účasti.
- 117 Nicméně je třeba uvést, že hodnota tržeb ExxonMobil zohledněná Komisí pro účely stanovení výše pokuty společnosti Esso France zahrnuje hodnotu tržeb spojenou s činností „hydrovosky“ převzatou od společnosti Exxon, která nebyla před fúzí Exxon-Mobil zapojená do kartelové dohody.
- 118 Tento argument musí být tedy odmítnut.
- 119 Zadruhé je třeba přezkoumat argumenty Komise vycházející z judikatury v dané oblasti.
- 120 Zprvė Komise na jednání odkázala na rozsudek ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise (T-122/07 až T-124/07, Sb. rozh. s. II-793, body 124 a 127), ve kterém Tribunál potvrdil její přístup, podle kterého se hodnota tržeb podniku, který vznikl po fúzi společností Reyrolle Ltd, Schneider Electric High Voltage SA a Nuova Magrini Galileo SpA, dosažená v posledním celém roce, kdy došlo k protiprávnímu jednání, použije při stanovení výchozí částky pokuty na všechny tyto společnosti, i když k jejich fúzi došlo až dva roky po začátku jejich účasti na protiprávním jednání.
- 121 V tomto ohledu stačí uvést, jak právem poznamenávají žalobkyně, že se na rozdíl od společnosti Exxon v projednávaném případě společnosti Reyrolle, Schneider Electric High Voltage a Nuova Magrini Galileo účastnily před fúzí na kartelové dohodě odděleně (rozsudek Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise, bod 120 výše, bod 15). Tribunál má za to, že tato okolnost představuje velmi významný skutkový rozdíl, takže se Komise v této věci nemůže na uvedený rozsudek užitečně odvolávat.
- 122 Zadruhé Komise odkazuje na rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise (T-175/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 139 až 146), který se rovněž týká kartelové dohody, v jejímž průběhu žalobkyně nabyly společnost, která se na kartelové dohodě před spojením neúčastnila.
- 123 Je třeba připomenout obsah rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 122 výše, který byl vydán ve věci nazvané „kyselina monochloroctová“ (dále jen „AMCA“), ve kterém Komise použila Pokyny o metodě stanovování pokut udělených podle s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. C 9, s. 3, dále jen „pokyny z roku 1998“).
- 124 Tribunál v bodě 143 rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 122 výše, rozhodl, že zohlednění obratu dosaženého jednotlivými podniky v referenčním roce, a sice v posledním celém roce období protiprávního jednání, umožnilo posoudit velikost a ekonomickou sílu jednotlivých podniků, jakož i rozsah protiprávního jednání, kterého se každý dopustil, přičemž tyto skutečnosti jsou relevantní pro posouzení závažnosti protiprávního jednání každého z podniků.
- 125 Dále Tribunál potvrdil analýzu Komise, která zařadila Akzo Nobel do první kategorie pachatelů, pro kterou byla základní částka pokuty stanovena na 30 milionů eur, a to před společností Hoechst, zařazenou do druhé kategorie, pro kterou byla základní částka pokuty stanovena na 21 milionů eur a která byla největším výrobcem AMCA pro hlavní část doby trvání její účasti (od roku 1984 až do roku 1994). Akzo se totiž účastnila kartelové dohody v letech 1984 až 1999, ale teprve v roce 1994, po své fúzi se společností Nobel Industrier, která se účastnila kartelové dohody od roku 1993, se Akzo Nobel stala největším výrobcem AMCA, větším než společnost Hoechst.

- 126 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že obecná metoda použitá Komisí na základě pokynů z roku 2006 se podstatně liší od metody používané na základě pokynů z roku 1998.
- 127 V pokynech z roku 1998 se totiž nenacházelo žádné ustanovení, které by Komisi ukládalo, aby zohlednila hodnotu tržeb dotčených podniků na trhu dotčeném kartelovou dohodou. Výchozí částka pokuty musela být stanovena na základě závažnosti protiprávního jednání, „skutečné hospodářské možnosti původců protiprávních jednání způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům“ a „specifické váhy, a tedy skutečného dopadu protiprávního jednání každého podniku na hospodářskou soutěž“ a to způsobem, který „zajistí její dostatečně odstrašující účinek“ pro dotčený podnik.
- 128 Pokyny z roku 1998 tedy Komisi ponechávaly podstatně větší prostor pro uvážení při určení výchozí částky pokuty, které se často uskutečňovalo zařazením podniků účastnících se kartelové dohody do několika kategorií v závislosti zejména na jejich příslušných podílech na trhu. Naopak v pokynech z roku 2006 si Komise uložila metodu, která s sebou nese, že základní částka pokuty bude aritmeticky proporcionální k hodnotě tržeb, protože uvedená částka se rovná „určitému podílu tržeb a bude záviset na stupni závažnosti protiprávního jednání vynásobeném počtem let, během nichž k takovému jednání docházelo“, přičemž k této částce se pro účely odrazení podniků od účasti na nejzávažnějších dohodách připojí určitá částka nazvaná „vstupní poplatek“ v rozsahu od 15 do 25 % hodnoty tržeb.
- 129 V důsledku toho nelze řešení přijaté v rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise, bod 122 výše, s ohledem na použití pokynů z roku 1998, přenést na projednávaný případ, a to vzhledem k odlišné metodě použité Komisí v napadeném rozhodnutí, přijaté na základě pokynů z roku 2006.
- 130 S ohledem na výše uvedené je třeba přijmout první žalobní důvod a zrušit napadené rozhodnutí ve vztahu ke společnosti Esso France, pokud jde o stanovení hodnoty tržeb v případě parafinových vosků, aniž by se zkoumaly další výtky a argumenty žalobkyně. Důsledky, které je třeba z toho vyvodit při stanovení výše pokuty, budou zkoumány níže v bodě 134 a následujících.
- 131 Žalobu je třeba ve zbývajících částech zamítnout.

K výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci a k určení konečné částky pokuty

- 132 Je třeba připomenout, že přezkum legality rozhodnutí přijatých Komisí je doplněn pravomocí soudního přezkumu v plné jurisdikci, která je unijnímu soudu v souladu s článkem 261 SFEU přiznána v článku 31 nařízení č. 1/2003. V rámci této pravomoci může soud, nad rámec pouhého přezkumu legality sankce, nahradit posouzení Komise svým posouzením, a uloženou pokutu nebo penále tedy zrušit, snížit nebo zvýšit. Přezkum stanovený Smlouvami tedy předpokládá, v souladu se zásadou účinné soudní ochrany uvedenou v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, že unijní soud provede přezkum právního i skutkového stavu a má pravomoc posoudit důkazy, zrušit napadené rozhodnutí a změnit výši pokut (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, body 60 až 62, a rozsudek Tribunálu ze dne 21. října 2003, General Motors Nederland a Opel Nederland v. Komise, T-368/00, Recueil, s. II-4491, bod 181).
- 133 Je tedy věcí Tribunálu, aby v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci posoudil ke dni, kdy přijme své rozhodnutí, zda byla žalobkyním uložena pokuta, jejíž výše správně odráží závažnost a dobu trvání dotčeného protiprávního jednání, takže uvedené pokuty jsou přiměřené ve vztahu ke kritériím stanoveným v čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 11. března 1999, Aristrain v. Komise, T-156/94, Recueil, s. II-645, body 584 až 586, a ze dne 9. července 2003, Cheil Jedang v. Komise, T-220/00, Recueil, s. II-2473, bod 93). Je však třeba zdůraznit, že výkon pravomoci přezkumu v plné jurisdikci není rovnocenný přezkumu bez návrhu, a připomenout, že řízení před unijními soudy má spornou povahu.

- 134 Pro účely nápravy protiprávností, kterých se dopustila Komise, uvedených v bodech 103 a 114 výše, je třeba vycházet z odlišných hodnot tržeb pro období před a po fúzi Exxon-Mobil.
- 135 Pokud jde o účast společnosti Esso France na protiprávním jednání během období od 3. září 1992 do 29. listopadu 1999, a při neexistenci dostupných údajů pro rok 1999, je třeba zohlednit hodnotu tržeb společnosti Esso France dosaženou v roce 2000 a vynásobit ji koeficientem 7,5, aby se odrazila doba trvání této části protiprávního jednání.
- 136 Pokud jde o účast společnosti Esso France na protiprávním jednání po fúzi Exxon-Mobil od 30. listopadu 1999 do 20. listopadu 2003, je třeba zohlednit hodnotu tržeb skupiny ExxonMobil, jak byla stanovena Komisí v napadeném rozhodnutí, to znamená průměrnou hodnotu tržeb dosaženou během let 2000 až 2002. Dále je třeba vynásobit tuto částku koeficientem 4, aby se zohlednila doba trvání této části protiprávního jednání.
- 137 Další prvky výpočtu výše pokuty zůstávají nezměněné. Tribunál zejména konstatuje, že podle bodu 30 pokynů z roku 2006 Komise z důvodu značné velikosti skupiny ExxonMobil použila pro účely odrazení násobící koeficient 2, který stanovila výlučně s ohledem na vztah mezi hodnotou tržeb a celkovým obratem skupiny ExxonMobil, přičemž zajistila proporcionalitu s násobícími koeficienty použitými na jiné podniky účastníci se kartelové dohody a nestanovila minimální částku pokuty pro účely odrazení (viz body 712 a 713 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Za těchto okolností a při neexistenci argumentů a skutečností, které by prokazovaly opak, má Tribunál za to, že je třeba postupovat stejně a použít z důvodu velikosti skupiny ExxonMobil násobící koeficient 2 na základní částku pokuty uloženou společnosti Esso France, jak byla vypočítaná podle metody uvedené v bodech 135 a 136 výše. Z toho vyplývá, že výše pokuty uložená společnosti Esso France v článku 2 napadeného rozhodnutí musí být stanovena na 62 712 895 eur.
- 138 V každém případě se Tribunál při výkonu své pravomoci přezkumu v plné jurisdikci domnívá, že takto stanovená výše pokuty je přiměřená s ohledem na závažnost a dobu trvání protiprávního jednání, kterého se dopustila Esso France.

K nákladům řízení

- 139 Podle čl. 87 odst. 3 jednacího řádu může Tribunál rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.
- 140 V projednávaném případě přijal Tribunál první žalobní důvod žalobkyně, který se týká pochybení Komise při výpočtu pokuty uložené společnosti Esso France, pokud jde o období její účasti na kartelové dohodě před fúzí. Argumentace týkající se tohoto žalobního důvodu představovala hlavní část žaloby, jejíž rozsah byl kromě toho značně nižší než maximální počet stran spisů, jak je stanoven v bodě 15 praktických pokynů pro účastníky řízení před Tribunálem. Naopak argumentace uvedená v rámci druhého žalobního důvodu na podporu snížení pokuty s ohledem na období účasti na kartelové dohodě po fúzi Exxon-Mobil byla zamítnuta v plném rozsahu. Výše pokuty uložená společně a nerozdílně společnostem Esso Deutschland, EMPC a EMC se však váže výlučně k tomuto druhému období. Proto budou okolnosti případu spravedlivě zohledněny rozhodnutím, že Komise ponese vlastní náklady a nahradí náklady řízení vynaložené společností Esso France a že společnosti Esso Deutschland, EMPC a EMC ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí senát)

rozhodl takto:

- 1) **Výše pokuty uložená společnosti Esso Société anonyme fran  aise v članku 2 rozhodnutí Komise C(2008) 5476 final ze dne 1.   rjna 2008 v   rizen   podle članku 81 [ES] a članku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.181 – Sv   kov   vosky) se stanoví na 62 712 895 eur.**
- 2) **Ve zbývající časti se žaloba zamítá.**
- 3) **Evropsk   komise ponese vlastní náklady   rizen   a uhradí náklady   rizen   vynalo  en   společností Esso Société anonyme fran  aise.**
- 4) **Společnosti Esso Deutschland GmbH, ExxonMobil Petroleum and Chemical BVBA a Exxon Mobil Corp. ponесou vlastní náklady   rizen  .**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Takto vyhlášeno na ve  ejn  m zasedání v Lucemburku dne 11.   ervence 2014.

Podpisy.